

**Professionalisering en positionering
Donatie- en Transplantatiechirurgie
Eindadvies**

Aanleiding

In 2019 heeft een aantal gesprekken plaats gevonden tussen vertegenwoordigers van de donatie- en transplantatiechirurgie in Nederland en het Algemeen Bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde (NVvH). Gesignaleerd werd dat een aantal donatie- en transplantatiechirurgen problemen ervaart of zou kunnen gaan ervaren bij hun (her)certificering. Ook werd de wens uitgesproken tot verdergaande professionalisering en een goede positionering van dit specialisme binnen de heelkunde.

Het Algemeen Bestuur van de NVvH heeft besloten om een *tijdelijke werkgroep* samen te stellen en aan deze werkgroep te vragen om met voorstellen te komen. Onderhavig advies betreft deze voorstellen.

Een aantekening donatie- en transplantatiechirurgie

Evident is dat de positionering van de donatie- en transplantatiechirurgie binnen het schema Heelkunde aandacht verdient. De donatie- en transplantatiechirurgie is medisch inhoudelijk onder de GE chirurgie en onder de vaatchirurgie gepositioneerd; er is momenteel nauwelijks sprake van (onderlinge) afstemming. Daarnaast is een aantal chirurgen met een andere differentiatie op dit terrein actief, veelal uitsluitend als uitnamechirurg. Om medisch inhoudelijke en andere redenen, waaronder zichtbaarheid en mogelijkheid om te participeren in onderwijs aan AIOS, is het zaak om meer eenduidigheid aan te brengen.

Met de ontwikkeling van een aantekening donatie- en transplantatiechirurgie, die tot stand komt onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van de NVGIC en de NVvV, maar toegankelijk wordt voor alle heelkundige differentiaties kan recht worden gedaan aan de gewenste medisch inhoudelijke eenduidigheid. Met deze aantekening wordt duidelijk wat de donatie- en transplantatiechirurgie in Nederland kenmerkt, al dan niet gerelateerd aan specifieke ingrepen. In het verlengde hiervan kunnen afspraken worden gemaakt over opleiding, normering, etc.

De tijdelijke 'Werkgroep Professionalisering en Positionering Donatie- en Transplantatiechirurgie' is van mening dat het van belang is om de donatie- en transplantatiechirurgie als 'discipline' te erkennen zonder tegelijkertijd de bestaande differentiaties en als gevolg hiervan ook de verenigingsstructuur te herzien. Hiervoor is de discipline donatie- en transplantatiechirurgie te klein en te weinig eenvormig. Een aparte differentiatie met een aparte certificering is derhalve niet aan de orde.

Overige aanbevelingen aan het Algemeen Bestuur van de NVvH

- Zowel de transplantatie- als de donatie(= uitname)chirurgie worden beschreven in de aantekening. Medisch inhoudelijk is er een grote onderlinge afhankelijkheid tussen beide typen chirurgie.
- De eisen die aan de uitnamechirurgie worden gesteld zijn feitelijk al bepaald (NTV/LORUT). Deze kunnen worden overgenomen en desgewenst worden doorontwikkeld.
- Over de eisen die aan de transplantatiechirurgie worden gesteld, vindt (nader) overleg plaats.
- In de besturen van de NVGIC en de NVvV wordt een plek gecreëerd voor een transplantatiechirurg. Dit kan in de vorm van een toegevoegd of extra bestuurslid of door een zittend bestuurslid (die bij voorkeur ook zelf transplantaties uitvoert) verantwoordelijk te maken voor de portefeuille donatie- en transplantatiechirurgie.
- Het verdient aanbeveling om onder verantwoordelijkheid van de NVGIC en de NVvV een *structurele* werkgroep samen te stellen die verantwoordelijk wordt voor de donatie- en transplantatiechirurgie in al haar facetten. Deze werkgroep bestaat uit alle donatie- en transplantatiechirurgen in Nederland. De *structurele* werkgroep heeft een 'bestuur'. De samenstelling van dit 'bestuur' vindt bottom up plaats, uit de totale groep van donatie- en transplantatiechirurgen in Nederland en aan de hand van nader te bepalen criteria en procedure. Draagvlak voor de vertegenwoordigers wordt zo gecreëerd. Teneinde bestuurlijke afstemming te borgen hebben ook de transplantatiechirurgen die lid zijn van de besturen van de NVGIC en van de NVvV zitting in het 'bestuur' van deze werkgroep.
- Een belangrijke (eerste) opdracht voor (het bestuur van) de *structurele* Werkgroep Donatie- en Transplantatiechirurgie wordt om (de kaders voor) een aantekening donatie- en transplantatiechirurgie te ontwikkelen en (nadien ook) te onderhouden.
- De Werkgroep Donatie- en Transplantatie ontwikkelt voorstellen voor een aantekening donatie- en transplantatiechirurgie en zal deze aan de Commissie Normering en Certificering voorleggen. Aangezien binnen de NVvH de Commissie Normering en Certificering in formele zin aan zet is als het gaat om de ontwikkeling en het onderhoud van certificaten en aantekeningen, is het belangrijk dat er goede werkafspraken worden gemaakt over de feitelijke uitvoering. Waarbij enerzijds de expertise van de donatie- en transplantatiechirurgie wordt geborgd en anderzijds de medisch inhoudelijke samenhang binnen het grotere geheel van de heilkunde wordt bewaakt. Op voorhand is het niet per definitie noodzakelijk om een donatie- of transplantatiechirurg (structureel) op te nemen in de Commissie Normering en Certificering. Het belang van de donatie- en transplantatiechirurgie wordt immers geborgd door de vertegenwoordigers vanuit de NVGIC en de NVvV in deze commissie. Voorstelbaar is wel dat een delegatie vanuit de Werkgroep Donatie- en Transplantatiechirurgie 'aanschuift' bij de Commissie Normering en Certificering tijdens inhoudelijke besprekingen over de aantekening.
- Het is eveneens van belang om de donatie- en transplantatiechirurgie goed (en beter dan nu) te borgen in de opleiding tot chirurg. Chirurgen in opleiding moeten in staat gesteld worden om kennis te maken met de donatie- en transplantatiechirurgie; dit kan door hier in het CASH 2 onderwijs aandacht aan te schenken. Daarnaast is het wenselijk om binnen de differentiatiefase een aparte module 'donatie- en transplantatiechirurgie' te ontwikkelen.

- Verdere concretisering met betrekking tot de inhoud en de aard van het onderwijs vindt plaats in overleg met de Commissie CA-CASH en het Concilium.
- Alle actieve donatie- en transplantatiechirurgen in Nederland komen in aanmerking voor de aantekening donatie- en transplantatiechirurgie. Het is aan de totale groep (donatie- en transplantatiechirurgen) en daarmee aan de werkgroep om de komende jaren -o.a. op basis van evidence- uitspraken te doen die betrekking hebben op zaken als ontwikkeling volumecriteria, normering anderszins, etc.
- Het verdient aanbeveling om vertegenwoordiging van de chirurgen in gremia binnen de NTS en de NVT middels mandatering te formaliseren in NVvH verband.
- Aan de NVGIC wordt geadviseerd om aan hun leden (nogmaals) nadrukkelijk te communiceren dat zowel donoroperaties als transplantaties meetellen bij certificering voor GE chirurg. Dit betreft dus ook de postmortale uitnames.
- Aan de NVvV wordt geadviseerd om in het certificatieschema vast te gaan leggen dat zowel donoroperaties (inclusief postmortale uitnames) als transplantaties meetellen bij certificering voor vaatchirurg.
- Aan de NVvV wordt tot slot geadviseerd om de maximering van het aantal transplantaties voor het certificaat vaatchirurgie los te laten.

Vervolg

Nadat het Algemeen Bestuur van de NVvH heeft ingestemd met voorgaande wordt de tijdelijke Werkgroep Donatie- en Transplantatiechirurgie hartelijk bedankt voor dit advies en ontbonden.

